

Krizantém, a kegyelet virága

Színes felhozatal krizantémból mindenszentek napjára

● Virágtengerrel találkozunk ezekben a napokban a városok központjában. Mindenszentek és halottak napjának alkalmából krizantémok széles választékát kínálják a virágárosok 2-25 lej közötti áron.

SZÉKELYHON-ÖSSZEÁLLÍTÁS

Csíkszeredában idéntől a városközpontban is árulhatják virágaikat a termesztők, hogy elkerüljék a zöldségpiac körüli zsúfoltságot a mindenszentek előtti időszakban. A promenádon több mint húsz, főként Maros megyei termesztő krizantémjai közül lehet válogatni. A virágárosok külön értékelték az új helyszínt, ahol árulhatnak, mert így kényelmesebb számukra és a vásárlóknak is.

Tavalyi áron kínálják

Halász Enikő nyárádmonti termesztő, aki vágott krizantémokat árult férjével, érdeklődésünkre elmagyarázta, a vágott „bokros” fajtákat ugyan sokat kell öntözni, de mégsem igényelnek olyan sok gondoskodást, mint cserepes társaik. Egyébként tavalyhoz képest nem változtattak idén az árakon. Szintén ezt erősítette meg Sánta Rozália sóváradai termesztő is. Tapasztalata szerint a csíkiak többsége a fehér virágú krizantémokat részesíti előnyben, főleg az idősebbek, a fiatalok

Krizantémtenger a csíkszeredai promenádon. Nagy választék a kegyelet virágából

▲ FOTÓ: GÁBOS ALBIN

ugyanis a színes krizantémokat is veszik. A termesztő azt is elmondta, hogy a cserepes virág erősen munkaigényes, hiszen az anyatöveket fűteni és vegyszerezni kell, többször át kell cserezni, meg kell metszeni. „Amikor elkezdnek gömbölyödni, akkor szét kell tenni azokat egymástól, mert a krizantémnak nagy hely kell” – osztotta meg. A kis méretű edényes virágot 2-5 lejért is meg lehetett vásárolni, a közepes cserepeket 7-13 lejért árulták, a nagyobb méretű cserepes krizantémokért 13-25 lejt kértek Csíkszeredában. A „nagyfejű” darabokért mérettől függően 5-15 lejt kértek. A vágott „nagyfejű” virágokat szálanként 3 lejért, a csokrosakat szintén nagyságtól füg-

gően 5–20 lejért árulták. A száraz virággal díszített fenyőkoszorúkat 10 lejért kínálták, a mécsesek közül az üvegből készületeket 2,50-4 lejes áron adták, a műanyagból valókat pedig 1,50 lejért is meg lehetett vásárolni. Egy üzletben óriási méretű mécsset is láttunk 30 lejért.

Előnyben a termelők

Székeludvarhely Polgármesteri Hivatala a városi piacon, a kisebb piacokon, illetve a kórház közelében engedélyezte, hogy krizantémot áruljanak a kereskedők és a termelők – fejtette ki Kelemen Klára, az intézményvárosgazdálkodási osztályának munkatársa. A Márton Áron

téren ugyanakkor csak a termelők adhatnak el virágokat. A virágok ára változó, a cserepes növényeket 5-25 lej közötti összegért lehet megvásárolni mérettől függően. Minde mellett szálára is lehet krizantémot venni, ami a legtöbb helyen 2 lejbe kerül. Gyergyószentmiklós főterén is nagy választékban kínálják a kegyelet virágát 8-15 lej közötti áron.

Nagy felhozatal Marosvásárhelyen

Virágözön van Marosvásárhely főterén és a napi piacokon is. A kisebb cserepeket öt lejért, a nagyobbakat 10-15 lejért kínálják, a több szál virágos cserepekért 25 lejt kér-

nek. A tenyérnyi virágokkal elkápráztató fajtáért 15-30 lejt kell fizetni. Mint az eladótól megtudtuk vannak, akik ezeket vázába téve helyezik szeretteik sírjára. Legtöbbször a piros, rózsaszín, téglaszínű és fehér virágokat kedvelik, de egyre többen vesznek sárga krizantémokat is. A napi piacokon a krizantémok mellett különböző színű árvácskák is lehet vásárolni 1,5-2 lejes áron, ugyanakkor kínálnak a téli fagyokat jól tűrő erikákat is, ezeket 8-15 lejért lehet megvenni.

● JEGYZET

P. BUZOGÁNY ÁRPÁD

Halottvilágítás vagy halloween?

Ezekben a napokban lehetőleg minden család felkeresi elhunyt hozzátartozójának sírhelyét, hogy megtisztogassa a környéket, mert mindenszentek (november 1.) napján illő öltözetben és viselkedéssel emlékezünk meg róluk. A gyertyagyújtás világszerte ismert jelkép, van, ahol a holtak lelkéért, máshol a rájuk való emlékezéséért égnek.

Ennek az időszaknak más a hangulata, mint az év összes többi hónapjának, hetének, napjának. Nem is tudom elképzelni, hogy lenne olyan ember, aki november elsején ne emlékezne valakire: szülőre,

nagyszülőre, rokonra, barátira, jó ismerősre, volt munkatársra, szomszédra...

Helyi szokás szerint a megemlékezés az elhunyt sírjánál történik: virágot viszünk, és gyertyát gyújtunk. Emlékszem, régebben idős asszonyok, akik már nem tudtak segítség nélkül kimenni szülőfalum Demeter-hegyére, a temetőoldalba, otthon az ablakba tettek gyertyát. Amikor mi a sötétben a temetőből hazaértünk, azok az ablakba tett gyertyák még mindig égtek. És még egy helyen, a falu központjában, a világháborús emlékműnél. Az én kis falum fiainak is bőven hullt a vére, többen a harctéren maradtak, és hozzátartozóik azt sem tudják, hol borítja föld a csontjaikat. Ezért az emlékmű talapzatára tett gyertyák hirdették: emléküik most is él.

Pár éve (több mással együtt) új divatok kezdtek terjedni nálunkfelé is: Valentin-nap, Halloween... Utóbbinak ugyan van köze a halottainkra való emlékezéshez, ugyanis régi kelta hagyományból, a boszorkányok és kísértetek

ünnepeiből lett az angolszász országok szokásává. Sőt egybemosódott a holtak tiszteletének római birodalmi napjával és más római ünnepekkel is. Mint több más keresztény ünnep esetében, a pogány szokásokat ez esetben sem betiltották, hanem átlényegítették, átalakították, így válhatott az ősi kelta napforduló ünnep, amely a halottkultuszhoz kapcsolódott, később a keresztény mindenszentek napjává. Az óangolban a szent (ember) estéjét jelentette a Halloween.

Az ijesztő formára faragott töklámpás lett a fő kelléke, sőt jelképe, és az Újvilágban vált divattá, ám az írek egyik mondája szerint az ördögöt becsapó részeges kovács amikor újból találkozott az ördöggel, egy örökké izzó széndarabot kapott tőle, hogy ne kelljen teljes sötétben égni és föld, pokol és menny között keresnie az utat az élők birodalma felé. Az izzó szentet egy répába tette a kovács, a répát helyettesíti a tök jó ideje.

Ugyancsak az írek (és angolok, skótok) szokásaként került át az Újvilágba a

halloweenkor adományokat (édességet) kérő jelmezes gyermekeké, illetve a borzalmakat megszelídítő gyermekünnep is.

Az új évezred hozta divatba mindezt a mi környezetünkben is. Mivel ennek a vídám bohóckodásnak vagy éppen a jelmezes partizásnak a hangulata merőben eltér a mi halottvilágításunkétól (e szót Böződi György egyik, kötetcímként is használt novellacímeként ismerjük), nem csoda, ha megrökönyödve, elborzadva utasítjuk el. Mi még nem fesztelen partiként éljük meg a szeretett személyekre való emlékezést. A fekete ruha, a hangos szó kerülése, a viszszafogott viselkedés egyben a halottaink iránti tisztelet megnyilvánulási formája is. A sercegő gyertyák csöndjében a mi múltó életünkre is gondolunk. És főleg azokra, akik eddigi éveinket kedvességgel, szeretettel, jószággal tették szebbé, élménytelibbé. Gondolunk az ő lelkükre, akik minden gondolatunkban olvasni tudnak. Elkötelezték vagyunk tehát, mert nem lehetünk rosszabbak, hitványabbak, mint ők, akiket annyira szerettünk.